T001 A HÀM I 33-Kinh A Ma Trú

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

401 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I “Theá naøo laø Tyø-kheo-nieäm khoâng thaùc loaïn? Tyø-kheo nhö vaäy, quaùn thaân treân noäi thaân, tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, nhôù nghó khoâng queân, tröø tham öu ôû ñôøi. Quaùn thaân treân ngoaïi thaân; quaùn thaân treân noäi ngoaïi thaân, tinh caàn khoâng bieáng nhaùc, nhôù nghó khoâng queân, tröø tham öu ôû ñôøi. Quaùn thoï, quaùn yù, quaùn phaùp cuõng vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo-nieäm khoâng thaùc loaïn. “Theá naøo laø nhaát taâm? Tyø-kheo nhö vaäy hoaëc taûn boä, hoaëc ra vaøo, hoaëc quay nhìn hai beân, co duoãi, cuùi ngöôùc, caàm y baùt, tieáp nhaän aåm thöïc, hoaëc taû höõu tieän lôïi, hoaëc nguû hoaëc thöùc, hoaëc ngoài hoaëc ñöùng, noùi naêng hay im laëng, vaøo baát cöù luùc naøo, thöôøng nieäm nhaát taâm, khoâng maát oai nghi. Ñoù laø nhaát taâm. Cuõng nhö moät ngöôøi ñi giöõa ñaùm ñoâng, hoaëc ñi ôû tröôùc, ôû giöõa hay ôû cuoái, thöôøng an oån, khoâng coù ñieàu sôï haõi. Ma-naïp, Tyø-kheo nhö vaäy,... cho ñeán, noùi naêng im laëng, thöôøng nieäm nhaát taâm, khoâng buoàn khoâng sôï. “Tyø-kheo coù Thaùnh giôùi nhö vaäy, ñöôïc caùc caên baäc Thaùnh, aên thì bieát ñuû, ñaàu hoâm, cuoái hoâm, tinh caàn tænh thöùc, thöôøng nieäm nhaát taâm, khoâng coù thaùc loaïn. Thích ôû nôi vaéng, döôùi goác caây, trong baõi tha ma, hoaëc trong hang nuùi, hoaëc ôû ñaát troáng hay trong choã ñoáng phaân1; ñeán giôø khaát thöïc, laïi röûa tay chaân, ñaët yeân y baùt, ngoài kieát giaø, ngay ngöôøi chaùnh yù, buoäc chaët nieäm tröôùc maét. Tröø boû xan tham, taâm khoâng ñeo theo2; dieät taâm saân haän, khoâng coù oaùn keát, taâm truù thanh tònh, thöôøng giöõ loøng töø; tröø deïp nguû nghæ3, buoäc töôûng nôi aùnh saùng4, nieäm khoâng thaùc loaïn; ñoaïn tröø traïo hyù5, taâm khoâng khuaáy ñoäng, noäi taâm an tònh6, dieät taâm traïo hyù; ñoaïn tröø nghi hoaëc, ñaõ vöôït löôùi nghi, taâm chuyeân nhaát ôû nôi phaùp thieän7. Cuõng nhö ñoàng boäc ñöôïc ñaïi gia ban cho chuûng

1. Haùn: phaån tuï ; coù leõ Paøli: palaøla-puója, ñoáng rôm. 2. Haùn: taâm baát döõ caâu ; Paøli: abhijjhaøya cittaö parisodheti, taâm goät saïch xan tham. 3. Paøli: thìna-middhaö pahaøya, loaïi boû traïng thaùi buoàn nguû vaø daõ döôïi. 4. Haùn: heä töôûng taïi minh ; phöông phaùp tröø buoàn nguû baèng caùch thöïc taäp quang minh töôûng; Paøli: aøloka-saóói sato, yù nieäm vôùi aûnh töôïng aùnh saùng. 5. Traïo (ñieäu) hyù , hay traïo hoái , traïo cöû vaø hoái tieác; chæ traïng thaùi böùt röùt vaø boàn choàn; Paøli: uddhacca-kukkucca. 6. Noäi haønh tòch dieät ; Paøli: ajjhattaö vuøpasanta-citto. 7. Haùn: kyø taâm chuyeân nhaát taïi ö thieän phaùp ; Paøli: akathaökaøthì kusalesu dhammesu, khoâng phaân vaân ñoái vôùi caùc phaùp thieän.

taùnh, an oån giaûi thoaùt, mieãn khoûi sai khieán, taâm hoan hyû, khoâng coøn lo, sôï. “Laïi nhö coù ngöôøi möôïn tieàn ñi buoân baùn8, ñöôïc lôïi lôùn maø trôû veà, traû voán cho chuû, coøn dö tieàn ñuû duøng, beøn nghó raèng: ‘Ta tröôùc möôïn tieàn ñi buoân, e khoâng nhö yù. Nay ñöôïc lôïi maø trôû veà, traû voán cho chuû, tieàn coøn dö ñuû duøng, khoâng lo, sôï.’ Ngöôøi aáy raát ñoãi vui möøng.’ “Nhö ngöôøi beänh

laâu, nay beänh ñaõ khoûi; aên uoáng ñöôïc tieâu hoùa, söùc löïc doài daøo, beøn nghó raèng: 'Ta tröôùc coù beänh, maø nay ñaõ khoûi; aên uoáng ñöôïc tieâu hoùa, söùc löïc doài daøo, khoâng coøn lo vaø sôï.' Ngöôøi aáy raát ñoãi vui möøng. "Cuõng nhö ngöôøi bò nhoát trong nguïc ñaõ laâu, nay bình yeân ra tuø, beøn nghó thaàm raèng: 'Ta tröôùc ñaây bò giam giöõ, nay ñöôïc giaûi thoaùt, khoâng coøn lo vaø sôï.' Ngöôøi aáy raát ñoãi vui möøng. "Laïi nhö coù ngöôøi caàm nhieàu taøi baûo, ñi qua choã hoang maïc, khoâng gaëp cöôùp, bình an qua khoûi, beøn töï nghó raèng: 'Ta caàm taøi baûo qua khoûi choã hieåm naïn naøy, khoâng coøn lo vaø sôï.' Ngöôøi aáy raát ñoãi vui möøng, taâm tö an laïc. "Ma-naïp, Tyø-kheo bò naêm trieàn caùi bao phuû cuõng gioáng nhö vaäy. Nhö ngöôøi mang nôï, beänh laâu, bò giam giöõ, ñi qua hoang maïc9, töï thaáy mình chöa thoaùt ly caùc aám che truøm taâm, bò truøm kín trong toái taêm, maét tueä khoâng saùng; vò aáy beøn tinh caàn, xaû duïc, xaû phaùp aùc, baát thieän, coù giaùc coù quaùn, coù hyû do vieãn ly sanh, chöùng nhaäp Sô thieàn. Vò aáy coù hyû laïc nhuaàn thaám nôi thaân, traøn ñaày cuøng khaép, khoâng ñaâu laø khoâng sung maõn. Nhö ngöôøi kheùo bieát caùch taém, cho thuoác ñaày boàn taém, roài cheá nöôùc vaøo, trong ngoaøi ñeàu nhuaàn thaám10, khoâng ñaâu laø khoâng cuøng khaép. Tyø-kheo cuõng vaäy, chöùng nhaäp Sô thieàn, hyû laïc nhuaàn thaám khaép thaân, khoâng ñaâu khoâng sung maõn. Nhö vaäy, naøy Ma-naïp, ñoù laø hieän thaân chöùng ñaéc laïc thöù nhaát. Vì sao? AÁy laø do tinh taán, nieäm khoâng thaùc loaïn, öa choã nhaøn tónh maø ñöôïc vaäy. "Vò aáy xaû giaùc, quaùn, beøn phaùt sanh tín11, chuyeân nieäm nhaát taâm,

8.

Haùn: cöû taøi trò sanh ; Paøli: iòaö aødaøya kammante payojeyya, ngöôøi maéc nôï, beøn laøm caùc ngheà nghieäp (ñeå traû nôï).

9.

Baûn Haùn keå thieáu: nhö caûnh noâ leä. Thöù töï naêm thí duï cho naêm trieàn caùi hôi khaù c baûn Paø li.

10.

Boät thaám nöôùc vaø do ñoù hoøa tan vôùi nöôùc.

11.

Haùn: tieän sanh vi tín , Huyeàn Traùng dòch: noäi ñaúng tònh , traïng

403 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I khoâng giaùc khoâng quaùn, coù hyû laïc do ñònh sanh, chöùng nhaäp ñeä Nhò thieàn. Vò aáy coù hyû laïc vaø nhaát taâm thaám nhuaàn chaâu thaân, cuøng khaép, traøn ñaày, khoâng ñaâu khoâng sung maõn. Cuõng nhö nöôùc suoái trong maùt töø ñænh nuùi chaûy ra12, khoâng phaûi töø ngoaøi ñeán, maø nöôùc trong maùt chaûy ra ngay töø trong con suoái aáy, trôû laïi thaám nhuaàn chính noù, khoâng ñaâu khoâng cuøng khaép. Ma-naïp, Tyø-kheo cuõng vaäy, nhaäp Nhò thieàn, coù hyû laïc do ñònh sanh khoâng ñaâu khoâng sung maõn. Ñoù laø hieän thaân chöùng ñaéc laïc thöù hai. "Vò aáy lìa hyû, an truù xaû vaø nieäm, khoâng taùn loaïn13, thaân caûm thoï laïc, nhö ñieàu maø Thaùnh noùi, khôûi hoä nieäm laïc14, chöùng nhaäp Tam thieàn. Vò aáy thaân khoâng hyû, coù laïc thaám

nhuaàn, cuøng khaép, traøn ñaày, khoâng ñaâu khoâng sung maõn. Cuõng nhö hoa Öu-baùt, hoa Baùt-ñaàu-ma, hoa Caâu- vaät-ñaàu, hoa Phaân-ñaø-lî15, môùi nhoâ khoûi buøn maø chöa ra khoûi nöôùc, vôùi coïng, reã, caønh, laù coøn chìm ngaäp trong nöôùc, khoâng ñaâu khoâng cuøng khaép. Ma-naïp, Tyø-kheo cuõng vaäy, chöùng nhaäp Tam thieàn, lìa hyû, an truù laïc, nhuaàn thaám khaép thaân, khoâng ñaâu khoâng cuøng khaép. Ñoù laø hieän thaân chöùng ñaéc laïc thöù ba. "Vò aáy xaû hyû vaø laïc; öu vaø hyû ñaõ dieät töø tröôùc, khoâng khoå, khoâng laïc, xaû16 nieäm thanh tònh, nhaäp Töù thieàn. Thaân taâm thanh tònh, traøn ñaày cuøng khaép, khoâng choã naøo khoâng thaám nhuaàn. Cuõng nhö moät ngöôøi ñaõ taém goäi saïch seõ, khoaùc leân mình taám luïa traéng môùi tinh, toaøn thaân thanh tònh. Ma-naïp, Tyø-kheo cuõng vaäy, nhaäp Töù thieàn, taâm thanh tònh, traøn

thaùi trong saùng cuûa noäi taâm; Paøli: ajjhattaö sampasaødaö. 12. Haùn: sôn ñaûnh löông tuyeàn thuûy tuï trung xuaát ; Paøli: udaka- rahado ubbhidodako,
nöôùc phun leân töø hoà nöôùc saâu. 13. Haùn: bæ xaû hyû truù hoä nieäm baát thoá loaïn . Ñoaïn naøy Haùn dòch khoâng chính xaùc. Paøli: upekha hay
Skt.: upekwa, thöôøng ñöôïc dòch laø xaû, chæ traïng thaùi noäi taâm quaân bình, chöù khoâng phaûi hoä. Dòch giaû phaân tích sai ngöõ nguyeân: upa: beân treân + ikwa (Paøli: ikha): nhìn. Tham chieáu Paøli: 'pìtiyaø ca viraøgaø ca upekhako ca viharati sato ca sampajaøno, vò aáy loaïi töø hyû, an truù xaû, chaùnh nieäm chaùnh trí. 14. Xem chuù thích 65. Tham chieáu Paøli: sukhaó ca kaøyena paæisaövedeti yan taö ariyaø aøcikkhanti: upekhako satimaø sukha-vihaørì: thaân caûm giaùc laïc, ñieàu maø caùc Thaùnh noùi laø an truù laïc vôùi xaû (traïng thaùi quaân bình noäi taâm) vaø chaùnh nieäm. 15. Caùc loaïi sen, hay boâng suùng: Uppala, sen (suùng) xanh; Baùt-ñaàu-ma: sen chæ chung, coù khi chæ sen ñoû; Kuduma: sen(suùng) traéng; Pundarika: sen traéng. 16. Xem chuù thích 66.

khaép thaân, khoâng choã naøo khoâng thaám. "Laïi nhaäp Töù thieàn, taâm khoâng taêng giaûm, cuõng khoâng dao ñoäng, an truù treân maûnh ñaát khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng ñoäng. Cuõng nhö maät thaát, trong ngoaøi ñöôïc sôn queùt, ñoùng chaët caùc cöûa neûo, khoâng gioù khoâng buïi loït vaøo, beân trong ñoát ñeøn, khoâng bò khuaáy ñoäng, ngoïn löûa boác thaúng maø khoâng lay ñoäng. Ma-naïp, Tyø-kheo cuõng vaäy, nhaäp ñeä Töù thieàn, taâm khoâng taêng giaûm, cuõng khoâng khuynh ñoäng, an truù treân ñaát khoâng aùi, khoâng nhueá, khoâng dao ñoäng. Ñoù laø hieän thaân chöùng laïc thöù tö. "Vò aáy vôùi taâm ñònh tónh17, thanh tònh khoâng dô, nhuaàn nhuyeãn, kheùo ñöôïc huaán luyeän, an truù traïng thaùi baát ñoäng18, töï mình trong thaân khôûi taâm bieán hoùa, hoùa thaønh thaân khaùc, chaân tay ñaày ñuû, caùc caên khoâng khuyeát. Vò aáy quaùn nhö vaày: 'Thaân naøy, vôùi saéc boán ñaïi, hoùa thaønh thaân kia. Thaân naøy cuõng khaùc, thaân kia cuõng khaùc. Töø thaân naøy khôûi taâm hoùa thaønh thaân kia, caùc caên ñaày ñuû, chaân tay khoâng khuyeát.' Cuõng nhö ngöôøi ruùt con dao khoûi bao, beøn nghó raèng: 'Bao khaùc vôùi dao, nhöng dao ñöôïc ruùt ra töø bao.' Laïi nhö moät ngöôøi se gai laøm daây, nghó raèng: 'Gai khaùc vôùi daây. Nhöng daây xuaát xöù töø gai.' Laïi nhö moät ngöôøi cho raén boø ra khoûi hoäp19, nghó raèng: 'Raén khaùc hoäp khaùc, nhöng

raén töø hoäp maø ra.’ Laïi nhö moät ngöôøi laáy aùo ra khoûi gioû tre, nghó raèng: ‘Gioû tre khaùc aùo khaùc, nhöng aùo ñöôïc laáy ra töø gioû. Ma-naïp, Tyø-kheo cuõng vaäy. Ñaây laø thaéng phaùp ñaàu tieân ñöôïc chöùng ñaéc. Vì sao? AÁy do tinh taán, nieäm khoâng thaùc loaïn, öa choã nhaøn tónh maø ñöôïc vaäy. “Vò aáy vôùi taâm ñònh tónh, thanh tònh khoâng dô, nhu nhuyeán, ñöôïc kheùo huaán luyeän, an truù traïng thaùi baát ñoäng, töø saéc thaân boán ñaïi cuûa mình maø khôûi taâm, hoùa thaønh thaân khaùc, ñuû caû tay chaân vaø caùc caên, nghó raèng: ‘Thaân naøy do boán ñaïi hôïp thaønh. Thaân kia töø thaân naøy hoùa ra. Thaân naøy vôùi thaân kia khaùc nhau. Taâm naøy truù trong thaân naøy, y thaân naøy maø an truù, roài ñi ñeán trong thaân bieán hoùa kia. Cuõng nhö löu ly, ma ni, ñöôïc lau chuøi saùng loaùng, trong saïch khoâng dô; hoaëc ñöôïc xaâu baèng chæ xanh, chæ vaøng, chæ ñoû, ngöôøi coù maét ñaët trong loøng tay maø nhìn, bieát raèng ngoïc vaø daây xaâu khaùc nhau. Nhöng daây döïa ngoïc, töø haït naøy ñeán haït khaùc. Ma-naïp, Tyø-kheo quaùn taâm nöông thaân naøy maø an

17.

Paøli: samaøhite citte.

18.

Truù baát ñoäng ñòa ; Paøli: æhite aønejjappatte.

19.

Haùn: khieäp trung xuaát xaø ; Paøli: ahiö karaòña uddhareyya, con raén loät voû; Paøli: karaòña, caùi gioû, xaùc (voû) raén.

405 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I truù, roài ñi ñeán thaân kia cuõng nhö vaäy. Ñoù laø Tyø-kheo chöùng ñaéc thaéng phaùp thöù hai. Vì sao? AÁy do tinh caàn, nieäm khoâng taùn loaïn, öa choã nhaøn tónh maø ñöôïc vaäy. “Vò aáy, vôùi taâm ñònh tónh, thanh tònh khoâng dô, meàm dòu, deã ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp thaàn thoâng trí chöùng20, coù theå bieán hoùa caùc thöù: hoaëc bieán moät thaân thaønh voâ soá thaân; töø voâ soá thaân hôïp thaønh moät thaân; thaân coù theå bay ñi, vaùch ñaù khoâng ngaên ngaïi; daïo trong hö khoâng nhö chim, ñi treân nöôùc nhö ñi treân ñaát; mình boác khoùi löûa, nhö ñoáng löûa lôùn; tay sôø maët trôøi, maët traêng, ñöùng cao ñeán Phaïm thieân; muoán laøm gì tuøy yù, ñeàu coù theå töï taïi thaønh töïu, laøm ích lôïi cho nhieàu ngöôøi. Laïi nhö thôï ngaø kheùo xöû lyù ngaø voi. Cuõng nhö thôï vaøng kheùo luyeän chôn kim, tuøy yù maø laøm, ích lôïïi cho nhieàu ngöôøi. Ma-naïp, Tyø-kheo nhö vaäy, taâm ñònh tónh, thanh tònh, an truù baát ñoäng ñòa, tuøy yù bieán hoaù, cho ñeán, tay sôø maët trôøi, maët traêng, ñöùng cao ñeán Phaïm thieân. Ñoù laø thaéng phaùp thöù ba cuûa Tyø-kheo. “Vò aáy vôùi taâm ñaõ ñònh, thanh tònh khoâng dô, meàm dòu, kheùo ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp chöùng thieân nhó trí21. Vò aáy, vôùi thieân nhó thanh tònh vöôït qua loã tai con ngöôøi, nghe ñöôïc hai loaïi tieáng: tieáng chö Thieân vaø tieáng loaøi ngöôøi. Cuõng nhö trong thaønh coù ñaïi giaûng ñöôøng, cao lôùn, roäng raõi, coù ngöôøi thính tai ôû trong giaûng ñöôøng; nhöõng aâm thanh coù trong giaûng ñöôøng, khoâng phaûi coá gaéng ñeå nghe, ngöôøi aáy nghe roõ heát. Cuõng vaäy, Tyø-kheo do taâm ñaõ ñònh, vôùi thieân nhó thanh tònh, nghe ñöôïc hai thöù

tieáng. Ma-naïp, ñoù laø thaéng phaùp thöù tö cuûa Tyø-kheo. “Vò aáy vôùi taâm ñaõ ñònh, thanh tònh khoâng dô, meàm dòu, kheùo ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp chöùng tha taâm trí22. Vò aáy ñuùng nhö taâm cuûa ngöôøi, coù duïc hay khoâng duïc, coù caáu ueá hay khoâng caáu ueá23, coù si hay khoâng si, taâm roäng hay heïp24, taâm lôùn hay nhoû25, taâm

20.

Thaàn thoâng trí chöùng . Huyeàn Traùng: Thaàn caûnh trí chöùng thoâng ; Skt.: Fddapaøde jóaøna-saøkwaøtkriyaøbhijóaø, Paøli: Iddhi-vidhaøya.

21.

Chöù ng thieân nhó trí ; Paøli: dibbaøya sotadhaøtuyaø cittaö abhinìharati abhininnaømeti, vò aáy höôùng taâm ñeán thieân nhó giôùi.

22.

Tha taâm trí ; Paøli: ceto-pariya-óaøòa.

23.

Höõu caáu voâ caáu ; Paøli: sa-dosaö vaø... vìta-dosaö vaø, coù saân, hay khoâng saân.

24.

Quaûng taâm hieäp taâm ; Paøli: saökhittaö vaø cittaö... visakhittaö vaø ñònh hay loaïn, taâm bò troùùi buoäc hay côûi môû, taâm cao thöôïng hay haï lieät, cho ñeán, taâm voâ thöôïng, thaûy ñeàu bieát heát. Cuõng nhö moät ngöôøi roïi boùng mình trong nöôùc trong, ñeïp hay xaáu ñeàu xeùt bieát caû. Tyø-kheo nhö vaäy, vì taâm ñònh tónh cho neân coù theå bieát taâm ngöôøi. Ma-naïp, ñoù laø thaéng phaùp thöù tö cuûa Tyø-kheo. “Vò aáy taâm ñònh, thanh tònh khoâng caáu ueá, meàm dòu, kheùo ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp tuùc maïng trí chöùng26, lieàn coù theå bieát ñöôïc ñôøi tröôùc, vôùi voâ soá söï vieäc; coù theå nhôù moät ñôøi cho ñeán voâ soá ñôøi, soá kieáp thaønh hoaïi; cheát ñaây sanh kia; danh taùnh, chuûng toäc, aåm thöïc xaáu toát, thoï maïng daøi vaén, caûm thoï khoå laïc, hình saéc töôùng maïo theá naøo, taát caû ñeàu nhôù bieát heát. Cuõng nhö moät ngöôøi töø thoân xoùm mình ñi ñeán nöôùc khaùc; ôû taïi choã kia, hoaëc ñi hoaëc ñöùng, hoaëc noùi hoaëc im laëng; roài laïi töø nöôùc naøy ñeán nöôùc khaùc. Laàn löôït nhö vaäy, sau ñoù quay veà choán cuõ. Khoâng caàn nhoïc söùc maø vaãn coù theå nhôù nhöõng nöôùc ñaõ ñi qua; töø choã naøy ñeán choã kia, töø choã kia ñeán choã naøy; ñi, ñöùng, noùi naêng, im laëng, thaûy ñeàu nhôù heát. Ma-naïp, Tyø-kheo nhö vaäy, do taâm ñaõ ñònh tónh, thanh tònh khoâng caáu ueá, an truù baát ñoäng ñòa, coù theå baèng tuùc maïng trí maø nhôù ñôøi tröôùc voâ soá söï vieäc trong voâ soá kieáp. Ñoù laø Tyø- kheo chöùng ñaéc minh thöù nhaát27. Voâ minh vónh vieãn dieät, phaùp ñaïi minh phaùt sanh; caùi toái taêm tieâu dieät, phaùp saùng choùi phaùt sanh. Ñaáy laø Tyø- kheo ñaéc tuùc maïng trí minh. Vì sao? AÁy do tinh caàn, nieäm khoâng taùn loaïn, öa choã thanh nhaøn vaéng veû maø ñöôïc nhö vaäy. “Vò aáy, vôùi taâm ñònh tónh, thanh tònh khoâng caáu ueá, nhu nhuyeán kheùo ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp sanh töû trí chöùng28. Vò aáy vôùi

thieân nhaõn thuaàn tònh, thaáy caùc chuùng sanh sanh ñaây cheát kia; cheát ôû kia, sanh ñeán nôi naøy, hình saéùc ñeïp xaáu, quaû baùo thieän aùc, toân quyù, ty tieän, tuøy nghieäp baùo ñaõ taïo maø phuø hôïp vôùi nhaân duyeân, taát caû ñeàu bieát roõ. Ngöôøi naøy thaân haønh aùc, khaåu noùi aùc, yù nghó aùc, phæ baùng

cittaö, taâm chuyeân chuù hay taâm khoâng chuyeân chuù. 25. Tieåu taâm ñaïi taâm ; Paøli: mahaggataö vaø cittaö... amahaggataö vaø cittaö, taâm quaûng ñaïi (ñaïi haønh taâm) hay khoâng quaûng ñaïi (phi ñaïi haønh taâm). 26. Tuùc maïng trí chöùng , hay tuùc truù tuøy nieäm trí ; Paøli: pubbenivaøsaønussati-óaòa. 27. Baûn Paøli ñeà caäp caû saùu maø khoâng phaân thaønh thoâng (abhióóa, thaéng trí) vaø minh (vijja). Trong baûn Haùn, ba tröôøng hôïp ñaàu laø thoâng, ba tröôøng hôïp sau laø minh. 28. Paøli: sattaønaö cutuøpapaøta-óaøòa.

407 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I Hieàn thaùnh, tin theo taø kieán ñieân ñaûo, thaân hoaïi maïng chung ñoïa ba ñöôøng aùc. Ngöôøi naøy thaân laøm thieän, mieäng noùi thieän, yù nghó thieän, khoâng phæ baùng Hieàn thaùnh, haønh theo chaùnh kieán, thaân hoaïi maïng chung, sanh leân trôøi, ngöôøi. Baèng thieân nhaõn thanh tònh, thaáy chuùng sanh tuøy theo duyeân cuûa nghieäp ñaõ laøm, qua laïi trong naêm ñöôøng. Cuõng nhö khoaûng ñaát baèng cao roäng trong thaønh noäi, ñaàu ngaõ tö ñöôøng caát moät laàu cao lôùn, ngöôøi maét saùng ñöùng treân laàu maø nhìn, thaáy caùc boä haønh Ñoâng, Taây, Nam, Baéc, moïi cöû ñoäng, taát caû ñeàu thaáy heát. Ma-naïp, Tyø-kheo nhö vaäy, vôùi taâm ñònh tónh, khoâng caáu ueá, thanh tònh, nhu nhuyeán deã ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, chöùng sanh töû trí. Baèng thieân nhaõn thanh tònh, thaáy heát chuùng sanh vôùi nhöõng vieäc thieän aùc maø chuùng ñaõ laøm, tuøy nghieäp thoï sanh, qua laïi naêm ñöôøng, thaûy ñeàu bieát caû. Ñoù laø minh thöù hai cuûa Tyø-kheo. Ñoaïn tröø voâ minh, sanh tueä minh, xaû boû toái taêm, phaùt ra aùnh saùng trí tueä. Ñoù laø kieán chuùng sanh sanh töû trí minh vaäy. Vì sao? AÁy do tinh caàn nieäm khoâng taùn loaïn, öa moät mình nôi thanh vaéng maø ñöôïc vaäy. “Vò aáy vôùi taâm ñònh tónh, thanh tònh khoâng caáu ueá, nhu nhuyeán deã ñieàu phuïc, an truù baát ñoäng ñòa, nhaát taâm tu taäp voâ laäu trí chöùng29. Vò aáy nhö thaät bieát Khoå thaùnh ñeá, nhö thaät bieát höõu laäu taäp, nhö thaät bieát höõu laäu dieät taän, nhö thaät bieát con ñöôøng daãn ñeán voâ laäu. Vò aáy bieát nhö vaäy, thaáy nhö vaäy; taâm giaûi thoaùt khoûi duïc laäu, höõu laäu, voâ minh laäu, chöùng ñaéc giaûi thoaùt trí30:‘sanh töû ñaõ heát, phaïm haïnh ñaõ vöõng, ñieàu caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sinh ñôøi sau nöõa.’ Cuõng nhö trong nöôùc trong, coù goã, ñaù, caù, ba ba, caùc loaïi thuûy toäc du haønh Ñoâng-taây, ngöôøi coù maét saùng thaáy roõ heát: ñaây laø goã, ñaù; ñaây laø caù, ba ba. Ma-naïp, Tyø- kheo nhö vaäy, vôùi taâm ñònh tónh, an truù baát ñoäng ñòa, ñaéc voâ laäu trí chöùng, cho ñeán, khoâng coøn taùi sanh. Ñoù laø Tyø-kheo ñaéc minh thöù ba. Ñoaïn tröø voâ minh, phaùt sanh tueä minh, xaû boû toái taêm, phaùt ra aùnh saùng ñaïi trí. Ñoù laø voâ laäu trí minh. Vì sao? AÁy do tinh caàn, nieäm khoâng taùn loaïn, öa moät mình nôi thanh vaéng vaäy. “Ma-naïp, ñoù laø Minh vaø Haïnh voâ thöôïng ñöôïc ñaày ñuû. YÙ ngöôi nghó sao, Minh vaø Haïnh nhö vaäy laø ñuùng, hay sai? Phaät baûo Ma-naïp:

29.

Paøli: aøsavaønam khaya-óaøòa.

30.

Paøli: vimuttasmiö vimuttam iti óaøòaö hoti, trong söï giaûi thoaùt, bieát raèng mình ñaõ giaûi thoaùt.

“Coù ngöôøi khoâng theå chöùng ñaéc ñaày ñuû Minh Haïnh voâ thöôïng, nhöng thöïc haønh boán phöông tieän31. Nhöõng gì laø boán? Ma-naïp, hoaëc coù ngöôøi khoâng ñöôïc ñaày ñuû Minh Haïnh voâ thöôïng, nhöng vaùc röïa, oâm loàng32, ñi vaøo röøng tìm thuoác, aên reã caây. Ñoù laø khoâng ñöôïc Minh Haïnh voâ thöôïng maø haønh phöông tieän thöù nhaát. Theá naøo, Ma-naïp, phöông tieän thöù nhaát naøy, ngöôi vaø thaày caùc ngöôi coù laøm khoâng?” Ñaùp: “Khoâng”. Phaät baûo Ma-naïp: “Ngöôi töï mình thaáp keùm, khoâng hay bieát chôn nguïy, laïi cöù phæ baùng, khinh maïn Thích töû, töï gieo maàm toäi loãi, nuoâi lôùn goác reã ñòa nguïc. “Laïi nöõa, Ma-naïp, khoâng ñöôïc thaønh töïu Minh Haïnh voâ thöôïng, maø tay caàm bình nöôùc röûa, vaùc gaäy toaùn thuaät33, vaøo nuùi röøng, aên traùi caây töï ruïng. Ma-naïp, ñoù laø khoâng ñöôïc thaønh töïu Minh Haïnh voâ thöôïng maø haønh phöông tieän thöù hai. Theá naøo, Ma-naïp, ngöôi vaø thaày ngöôi coù haønh phaùp naøy chaêng?” Ñaùp: “Khoâng”. Phaät baûo Ma-naïp: “Ngöôi töï mình thaáp keùm, khoâng roõ chaân nguïy, beøn phæ baùng, khinh maïn Thích töû, töï gieo maàm aùc, nuoâi lôùn goác ñòa nguïc laâu daøi. “Laïi nöõa, Ma-naïp, khoâng ñöôïc thaønh töïu Minh Haïnh voâ thöôïng, maø boû loái haùi thuoác vaø löôïm traùi caây ruïng treân ñaây, trôû veà thoân xoùm, soáng nöông ngöôøi ñöøi, caát am tranh, aên laù caây, laù coû34. Ma-naïp, ñoù laø khoâng ñöôïc thaønh töïu Minh Haïnh voâ thöôïng maø thöïc haønh phöông tieän thöù ba. Theá naøo, Ma-naïp, ngöôi vaø thaày ngöôi coù haønh phaùp naøy chaêng?” Ñaùp: “Khoâng”. Phaät baûo Ma-naïp:

31. Haùn: nhi haønh töù phöông tieän ; Paøli: cattaøri apaøya-mukhaøni bhavanti, coù boán phöông dieän toån thaát. Trong baûn Haùn, upaøya (phöông tieän) thay cho apaøya (toån thaát) trong baûn Paøli. 32. Haùn: trì chöôùc phuï lung ; Paøli: kuddaøla-piæakaö aødaøya, mang theo cuoác vaø gioû. Trong baûn Paøli, ñaây laø toån thaát thöù hai. 33. Haùn: thuû chaáp thaùo bình, trì tröôïng toaùn thuaät ; Paøli: khaørivividhaö aødaøya, mang duïng cuï cuûa ñaïo só. 34. Baûn Paøli, tröôøng hôp thöù ba: agyaøgaøraö karitvaø aggiö paricaranto acchati, döïng Thaùnh hoûa ñöôøng vaø thôø löûa.

409 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I “Ngöôi töï mình thaáp keùm, khoâng roõ chaân nguïy, beøn phæ baùng, khinh maïn Thích töû, töï gieo maàm aùc, nuoâi lôùn goác ñòa nguïc laâu daøi. “Laïi nöõa, Ma-naïp, khoâng ñöôïc thaønh töïu Minh Haïnh voâ thöôïng, nhöng khoâng aên coû thuoác, khoâng aên traùi caây ruïng, khoâng aên laù coû, maø döïng nhaø gaùc to lôùn nôi thoân xoùm thaønh aáp35. Nhöõng ngöôøi ñi ñöôøng töø Ñoâng sang Taây ngang qua ñoù ñeàu ñöôïc caáp döôõng tuøy khaû naêng. Ñoù laø khoâng ñöôïc Minh Haïnh voâ thöôïng maø thöïc haønh phöông tieän thöù tö. Theá naøo, Ma-naïp, ngöôi vaø thaày ngöôi coùù haønh phaùp aáy khoâng?” Ñaùp:

“Khoâng”. Phaät baûo Ma-naïp: “Ngöôi töï mình thaáp keùm, khoâng roõ chôn nguïy, beøn phæ baùng, khinh maïn Thích töû, töï gieo maàm toäi, nuoâi lôùn goác ñòa nguïc. “Theá naøo, Ma-naïp, caùc Baø-la-moân kyø cöïu vaø caùc Tieân nhaân, vôùi nhieàu kyû thuaät, taùn thaùn, xöng tuïng nhöõng ñieàu mình hoïc tuïng, nhö nay nhöõng ñieàu ñöôïc caùc ngöôøi Baø-la-moân, taùn thaùn, ca ngôïi. Ñoù laø: “1. A-tra-ma. “2. Baø-ma. “3. Baø-ma-ñeà-baø. “4. Tyû-ba-maät-ña. “5. Y-ñaâu-laïi-taát. “6. Da-baø-ñeà-giaø. “7. Baø-baø-baø-taát-tra. “8. Ca-dieäp. “9. A-laâu-na. “10. Cuø-ñaøm. “11. Thuû-di-baø. “12. Toån-ñaø-la.36

35. Paøli: caøtummahaøpathe catudvaøraö agaøraö karitvaø, döïng ngoâi nhaø coù boán cöûa taïi ngaõ tö ñöôøng. 36. Danh saùch caùc tieân nhôn coå ñaïi: A-tra-ma , Baø-ma , Baø-ma-ñeà-baø , Tæ-ba-maät-ña , Y-ñaâu-laïi-taát , Da-baø-ñeà-giaø , Baø-baø-baø-taát-tra , Ca-dieäp , A-laâu-na , Cuø-ñaøm , Thuû-di-baø , Toån-ñaø-la . Danh saùch trong baûn Paøli: Aæaka, Vaømaka, Vaømadeva, Vessaømitta, Yamataggi, Aígirassa, Bhaøradvaøja, Vaøseæaha, Kassapa, Bhagu.

“Caùc Ñaïi tieân, Baø-la-moân naøy, coù ñaøo haøo, xaây döïng nhaø gaùc, nhö choã maø thaày troø ngöôi ñang ôû khoâng?” Ñaùp: “Khoâng”. “Caùc Ñaïi tieân aáy coù döïng thaønh quaùch vaây quanh nhaø cöûa, roài ôû trong ñoù, nhö choã ôû cuûa thaày troø ngöôi hieän nay khoâng? Ñaùp: “Khoâng”. “Caùc Ñaïi tieân aáy coù naèm treân giöôøng cao, chaên ñeäm daøy, meàm maïi, nhö thaày troø ngöôi hieän nay khoâng?” Ñaùp: “Khoâng”. “Caùc Ñaïi tieân kia coù töï mình vui thuù vôùi vaøng, baïc, chuoãi anh laïc, traøng hoa nhieàu maøu vaø myõ nöõ, nhö thaày troø ngöôi hieän nay khoâng? Caùc Ñaïi tieân kia coù ñi xe baùu, caàm gaäy saét daãn ñöôøng, che ñaàu baèng loïng traéng, tay caàm phaát baùu, mang guoác baùu nhieàu maøu, laïi maëc toaøn luïa traéng, nhö thaày troø ngöôi hieän nay ñang maëc khoâng?” Ñaùp: “Khoâng”. “Ma-naïp, ngöôi töï mình thaáp heøn, khoâng roõ chôn nguïy, maø laïi phæ baùng, khinh maïn Thích töû, töï gieo maàm toäi, nuoâi lôùn goác ñòa nguïc. Theá naøo, Ma-naïp, nhö caùc ñaïi tieân, caùc Baø-la-moân kyø cöïu kia, nhö A-tra- ma, taùn thaùn, ñeà cao nhöõng gì maø hoï voán ñoïc tuïng, nay nhöõng ñieàu ñöôïc caùc Baø-la-moân taùn thaùùn, ñeà cao cuõng gioáng nhö vaäy. Neáu truyeàn nhöõng ñieàu aáy, ñeå daïy veõ ngöôøi khaùc, maø muoán sanh leân Phaïm thieân, khoâng coù tröôøng hôïp ñoù. Cuõng nhö, naøy Ma-naïp, vua Ba-tö-naëc cuøng noùi chuyeän vôùi ngöôøi khaùc, hoaëc cuøng baøn luaän vôùi caùc vua, hoaëc vôùi ñaïi thaàn, Baø-la-moân, cö só, maø nhöõng ngöôøi nhoû moïn khaùc nghe ñöôïc, beøn vaøo thaønh Xaù-veä, gaëp ngöôøi, lieàn thuaät chuyeän vua Ba-tö-naëc coù noùi nhö vaäy. Theá naøo, Ma-naïp, vua coù cuøng baøn luaän vôùi ngöôøi aáy khoâng?” Ñaùp: “Khoâng”. “Ma-naïp, ngöôøi ñoïc thuoäc lôøi vua cho nhöõng ngöôøi khaùc nghe, haù coù theå laøm ñaïi thaàn cho vua ñöôïc chaêng?” Ñaùp: “Khoâng coù chuyeän aáy”. “Ma-naïp, ngöôi ngaøy nay truyeàn lôøi cuûa ñaïi tieân ñôøi tröôùc, Baø-la- moân kyø cöïu, ñoïc tuïng, daïy cho ngöôøi, maø muoán sanh Phaïm thieân, khoâng coù chuyeän aáy. Theá naøo, Ma-naïp, caùc ngöôi tieáp nhaän söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi coù theå tuøy phaùp maø thöïc haønh ñöôïc chaêng?” Ñaùp: “Ñuùng nhö vaäy, Cuø-ñaøm,

nhaän cuùng döôøng cuûa ngöôøi khaùc

411 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I thì phaûi nhö phaùp maø haønh". "Ma-naïp, thaày ngöôi Phaát-giaø-la-sa-la nhaän phong aáp cuûa vua, nhöng khi cuøng nghò luaän vôùi vua Ba-tö-naëc, laïi noùi nhöõng lôøi voâ ích maø vua khoâng neân baøn ñeán, khoâng ñem söï vieäc chaân chaùnh maø cuøng baøn luaän, cuøng khuyeân nhuû. Ngöôi nay töï mình xem xeùt loãi laàm cuûa thaày ngöôi vaø cuûa chính ngöôi; nhöng haõy gaùc qua chuyeän aáy, maø neân tìm hieåu nguyeân nhaân ngöôi ñeán ñaây." "Ma-naïp lieàn ngöôùc maét leân nhìn thaân cuûa Nhö Lai, tìm caùc töôùng toát. Thaáy ñuû caùc töôùng khaùc, duy chæ hai töôùng khoâng thaáy, trong loøng hoaøi nghi. Baáy giôø, Theá Toân thaàm nghó: "Nay Ma-naïp naøy khoâng thaáy hai töôùng neân sanh nghi ngôø nhö theá". Ngaøi beøn cho ra töôùng löôõi roäng daøi, lieám ñeán tai, phuû kín maët. Luùc aáy, Ma-naïp coøn nghi ngôø moät töôùng nöõa. Theá Toân laïi nghó: "Nay Ma-naïp naøy vaãn coøn nghi ngôø moät töôùng nöõa". Ngaøi beøn duøng thaàn löïc khieán cho duy chæ Ma-naïp thaáy ñöôïc töôùng maõ aâm taøng. Ma-naïp thaáy ñuû caùc töôùng roài, khoâng coøn hoà nghi gì nôi Nhö Lai nöõa, beøn rôøi choã ngoài ñöùng daäy, voøng quanh Phaät roài ñi. Khi aáy, Baø-la-moân Phaát-giaø-la ñöùng ngoaøi cöûa, töøø xa troâng thaáy ñeä töû ñang ñi ñeán, beøn ñoùn laïi, hoûi raèng: "Ngöôi xem Cuø-ñaøm coù thaät ñuû caùc töôùng khoâng? Coâng ñöùc thaàn thoâng coù thaät nhö lôøi ñoàn khoâng?" Töùc thì baïch thaày raèng: "Sa-moân Cuø-ñaøm ñaày ñuû caû ba möôi hai töôùng. Coâng ñöùc thaàn löïc ñeàu nhö tieáng ñoàn." Thaày laïi hoûi: "Ngöôi coù baøn luaän yù nghóa gì vôùi Cuø-ñaøm khoâng?" Ñaùp: "Thaät coù trao ñoåi vôùi Cuø-ñaøm". Thaày laïi hoûi: "Ngöôøi vôùi Cuø-ñaøm thaûo luaän chuyeän gì?" Baáy giôø Ma-naïp keå heát caâu chuyeän cuøng Phaät luaän baøn. Thaày noùi: "Ta coù ngöôøi ñeä töû thoâng minh nhö vaäy laïi khieán xaûy ra nhö vaäy, chuùng ta chaúng bao laâu seõ ñoïa ñòa nguïc. Vì sao? Lôøi noùi cuûa ngöôi, vì muoán hôn maø kích baùc Cuø-ñaøm, khieán cho oâng aáy khoâng vui loøng, ñoái vôùi ta laïi caøng xa caùch37. Ngöôi ñöôïc coi laø ñeä töû thoâng minh maø khieán

37. Tham chieáu Paøli: Yadeva kho tvaö Ambaæææha taö bhavantaö Gotamaö evaö aøsajja aøsajja avacaøsi, atha kho so bhavan Gotamo amhehi pi evaö upanìyya

ñeán möùc aáy, thì khieán ta vaøo ñòa nguïc sôùm." Theá roài ngöôøi thaày aáy loøng raát töùc giaän, beøn ñaïp Ma-naïp teù xuoáng ñaát vaø oâng töï mình ñaùnh xe laáy. Ma-naïp kia khi vöøa teù xuoáng ñaát thì toaøn thaân noåi vaûy traéng. Khi aáy Baø-la-moân Phaát-giaø-la-sa-la ngöôùc nhìn maët trôøi, nghó thaàm raèng: "Nay chöa phaûi laø luùc thaêm vieáng Sa-moân Cuø-ñaøm. Ta haõy chôø saùng mai roài ñi thaêm hoûi". Saùng hoâm sau, oâng thaéng coã xe baùu, cuøng vôùi naêm traêm ñeä töû tuøy tuøng, ñi ñeán röøng Y-xa; ñeán nôi, xuoáng xe, ñi boä ñeán choã Theá Toân, chaøo hoûi xong, ngoài xuoáng moät beân. OÂng ngöôùc nhìn thaân Nhö Lai, ñaày ñuû caùc töôùng, duy thieáu hai töôùng. Baø-la-moân do ñoù coù yù nghi ngôø veà hai töôùng. Phaät bieát yù nghó cuûa oâng, beøn laøm loä töôùng löôõi roäng daøi, lieám ñeán tai vaø phuû kín maët. Baø-la-moân laïi coøn nghi ngôø moät töôùng nöõa. Phaät

bieát yù nghó cuûa oâng, beøn duøng thaàn löïc, khieán cho thaáy töôùng maõ aâm taøng. Baø-la-moân khi thaáy ñuû ba möôi hai töôùng cuûa Nhö Lai, trong loøng khai ngoä, khoâng coøn hoà nghi, lieàn baïch vôùi Phaät raèng: “Neáu khi ñi giöõa ñöôøng maø gaëp Phaät, con döøng xe moät laùt, mong Ngaøi bieát cho laø con ñaõ kính leã Theá Toân. Vì sao? Vì con nhaän ñöôïc phong cho thoân naøy. Neáu con xuoáng xe, seõ maát thoân aáy vaø tieáng xaáu ñoàn khaép.” OÂng laïi baïch Phaät: “Neáu toâi xuoáng xe, côûi kieám, lui taøn loïng vaø deïp boû giaûi phöôùn, bình nöôùc röûa vaø giaøy deùp, neân bieát aáy laø toâi ñaõ leã kính Nhö Lai. Vì sao? Toâi nhaän ñöôïc phong cho thoân naøy. Neáu toâi xuoáng xe, seõ maát thoân aáy vaø tieáng xaáu ñoàn khaép.” Laïi baïch Phaät: “Neáu ôû giöõa ñaùm ñoâng, thaáy Phaät maø con ñöùng daäy, hoaëc tròch aùo baøy vai phaûi, töï xöng teân hoï, neân bieát, aáy laø con ñaõ leã kính Nhö Lai. Vì sao? Vì con nhaän ñöôïc phong cho thoân naøy. Neáu con xuoáng xe, seõ maát thoân aáy vaø tieáng xaáu ñoàn khaép.” Laïi baïch Phaät: “Con xin quy y Phaät, quy y Phaùp, quy y Taêng. Xin nhaän con laøm

upanìyya, Ambattha, ngöôi caøng noùi lôøi coâng kích Toân giaû Cuø-ñaøm, chuùng ta caøng bò Toân giaû Cuø-ñaøm buoäc toäi.

413 KINH A MA TRÚ – TRƯỜNG A HÀM I Öu-baø-taéc trong Chaùnh phaùp. Töø nay veà sau, con khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng doái, khoâng uoáng röôïu. Cuùi mong Theá Toân cuøng caùc Ñaïi chuùng nhaän lôøi môøi cuûa con.” Ñöùc Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Baø-la-moân thaáy Phaät im laëng, bieát Ngaøi ñaõ höùa khaû, beøn rôøi choã ngoài ñöùng daäy leã Phaät, nhieãu quanh ba voøng roài ñi. Veà nhaø, oâng söûa soaïn thöùc aên. Sau khi baøy bieän maâm coã xong, oâng quay trôû laïi thöa: “Ñaõ ñeán giôø”. Baáy giôø, Theá Toân khoaùc y oâm baùt cuøng vôùi ñaïi chuùng moät ngaøn hai traêm naêm möôi ngöôøi ñi ñeán nhaø oâng aáy, roài ngoài leân choã soaïn saün. Luùc aáy, Baø-la-moân töï tay chaâm chöôùc thöùc aên, cuùng Phaät vaø Taêng caùc thöù ngon ngoït. AÊn xong, deïp caát baùt, duøng nöôùc röûa xong, Baø-la- moân tay phaûi naém caùnh tay ñeä töû laø A-ma-truù ñeán tröôùc Theá Toân baïch raèng: “Cuùi mong Theá Toân nghe lôøi hoái loãi cuûa noù.” Noùi nhö vaäy ba laàn, roài laïi baïch Phaät: “Cuõng nhö voi, ngöïa ñaõ ñöôïc huaán luyeän kheùo; ngöôøi naøy cuõng vaäy, tuy coù sô suaát, cuùi mong Ngaøi nhaän lôøi hoái loãi.” Phaät baûo Baø-la-moân: “Caàu cho ngöôi thoï maïng daøi laâu, ñôøi naøy an oån. Mong cho chöùng vaûy traéng cuûa ñeä töû ngöôi ñöôïc tröø.” Phaät noùi vöøa xong, ngöôøi ñeä töû kia lieàn khoûi chöùng vaûy traéng. Roài thì, Baø-la-moân laáy moät caùi giöôøng nhoû ñeå tröôùc Theá Toân. Theá Toân beøn noùi phaùp cho Baø-la-moân, chæ baøy, khuyeân daïy, khieán cho ñöôïc ích lôïi, hoan hyû. Ngaøi giaûng veà thí, giôùi, sanh thieân, duïc laø oâ ueá, phieàn naõo laø tai hoaïn, xuaát yeáu laø treân heát, dieãn baøy thanh tònh. Khi Theá Toân bieát taâm ngöôøi Baø-la-moân ñaõ nhu nhuyeán, thanh tònh, khoâng caùu baån, coù theå nhaän laõnh ñaïo giaùo; nhö thöôøng phaùp cuûa chö Phaät, Ngaøi noùi Khoå thaùnh ñeá, Khoå taäp thaùnh ñeá, Khoå dieät thaùnh ñeá, Khoå xuaát yeáu thaùnh ñeá. Baø-la-moân luùc aáy ngay treân choã ngoài maø xa lìa traàn caáu ñöôïc phaùp nhaõn tònh, cuõng nhö taám luïa traéng tinh deã nhuoäm maøu, Baø- la-moân Phaát-giaø-la-sa-la cuõng

vaäy, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, quyeát ñònh ñaïo quaû, khoâng coøn tin ôû ñaïo khaùc, ñöôïc voâ sôû uùy, töùc thì baïch Phaät raèng:

“Con nay ba laàn xin quy y Phaät, Phaùp vaø Tyø-kheo Taêng. Xin nhaän con laøm Öu-baø-taéc trong Chaùnh phaùp. Suoát ñôøi khoâng gieát, khoâng troäm, khoâng taø daâm, khoâng doái, khoâng uoáng röôïu. Cuùi mong Theá Toân cuøng Ñaïi chuùng thöông töôûng con, nhaän lôøi môøi baûy ngaøy.” Theá Toân im laëng nhaän lôøi. Baø-la-moân töùc thì trong baûy ngaøy cuùng döôøng Phaät vaø Ñaïi chuùng ñuû caùc thöù. Baáy giôø, qua baûy ngaøy, Theá Toân laïi du haønh nhaân gian. Phaät ñi chöa bao laâu, Phaát-giaø-la-sa-la ngoä beänh, maïng chung. Caùc Tyø-kheo nghe Baø-la-moân naøy sau khi cuùng döôøng Phaät trong baûy ngaøy, sau ñoù maïng chung, beøn töï nghó thaàm: Ngöôøi naøy maïng chung, sanh vaøo coõi naøo? Roài chuùng Tyø-kheo ñi ñeán choã Phaät, leã Phaät xong, ngoài sang beân, baïch Phaät raèng: “Baø-la-moân sau khi cuùng döôøng Phaät suoát baûy ngaøy thì thaân hoaïi maïng chung. Ngöôøi aáy sanh vaøo choã naøo?” Phaät noùi vôùi caùc Tyø-kheo: “Toäc taùnh töû aáy ñaõ taäp hôïp roäng raõi caùc ñieàu thieän, ñaày ñuû phaùp vaø tuøy phaùp, khoâng traùi phaùp haønh, ñoaïn tröø naêm haï phaàn keát, Nieát-baøn ôû nôi kia38, khoâng trôû laïi ñôøi naøy nöõa.” Baáy giôø, caùc Tyø-kheo sau khi nghe nhöõng ñieàu Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh.

38. Chæ tröôø ng hôï p Thaùn h giaû Baát hoaøn taùi sanh leân Tònh cö thieân vaø nhaäp Nieát-baøn taï i ñoù .

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.